

Ateizmus – polemiky z apologetiky

Karel Barták

22. júla 2019 ✝ Cirkev ✝ Apologetika

Existuje len hmota?

Hmota nemôže mať pojem nehmotného. Hľadanie ducha je teda už znamením ducha. Katolícka Cirkev nič netvrdí o tom akú prvotnú formu dal Boh svetu. A veda nemôže dokázať večnosť sveta. Potvrďuje to napr. kvantová teória L. Brouglieho, Fermiho teória pravdepodobnosti a Heisenbergov princíp neohraničenosti.

Ak je hmota absolútnou, neohraničenou skutočnosťou, ako sa môže meniť, stávať inou? Ako sa môže absolútno zdokonaľovať? Ak nie je hmota absolútnou skutočnosťou, môže sa meniť a zdokonaľovať. Ak sa však zdokonaľuje stále, odkiaľ berie svoju novú dokonalosť? Ak ju už má, nepotrebuje sa zdokonaľovať. Ak ju nemá, od koho ju prijíma? Nik si nemôže dať sám od seba niečo čo nemá. A viac nemôže pochádzať z menej.

Marxistický ateizmus tým, že prakticky stotožňuje absolútno s hmotou, znamená intelektuálnu zaostalosť a nesmierny skok dozadu. Tento skok nie je nijako ospravedlniteľný po 25. storočiach filozofického bádania, ktorému toľko géniov ľudstva zasvätilo svoj život.

Zdroj: flickr.com

Hmota a sila, pohyb a vývoj, nemôžu teda byť prvou príčinou všetkého ostatného, nie sú totiž nekonečne dokonalé, sú závislé, menia sa, nie sú večné (veda nemôže dokázať večnosť hmoty), ani činné samé od seba. Hoci sú podrobené zákonom, nevytvárajú ich. Hmota nemôže byť večná, pretože je zložená z častí (atómov, elektrónov, neutrónov...). Čo je zložené, nebolo vždy zložené z častí. Bola doba, keď neboli časti ani celok. Ak nebola teda hmota večná, musela byť stvorená, tak ako knihu musí niekto vymyslieť a napísať. Ak je minulosť večná, odohralo sa až doteraz nekonečné množstvo udalostí.

Ak sa však tvrdí, že je nejaká udalosť nekonečne vzdialená od prítomnej chvíle, ako sa má chápať prechod od udalosti nekonečne vzdialenej k tej udalosti, ktorá sa nachádza už v konečnej vzdialenosti? Snáď tak, že sa prejde od nekonečna ku konečnu, odrátajúc jednu udalosť? V takom prípade konečno plus jedna by sa rovnalo nekonečnu, čo je nezmysel. Nie je teda možná nekonečná séria už uskutočnených udalostí. To čo nejakú, akokoľvek nesmiernu sériu činí určitou a teda merateľnou, je určitý počet jej jednotiek. Preto každá skutočná, už uskutočnená séria vecí či udalostí je nevyhnutne konečná.

Hmota teda nemôže byť večná. Empiricky ani filozoficky nemožno dokázať večnosť hmoty. Tvrdenie, že je večná vyplýva len ako nevyhnutný dôsledok ateizmu. A keby aj bola večná, tým ešte nemožno dokázať

neexistenciu Boha. Je dokázané, že galaxie sa od určitého bodu vzdalujú. Nositelia Nobelovej ceny Lemaitre a Edington v tom vidia dôkaz božského pôvodu sveta vo forme prvého, pred 4 – 5 miliardami rokov expandujúceho, atómu so zakódovaným programom, fungujúcim podnes (podobne je tomu aj podľa Milna a iných).

Podľa iných sa vesmír systematicky rozširuje 10 až 15 miliárd rokov. Okamih, kedy rozpínanie začalo, sa obrazne nazýva Veľký tresk. Astronómovia tvrdia, že to bol veľmi krátky okamih (desaťtisícina sekundy), že teplota dosahovala nepredstaviteľnú výšku a tlak na nulovom priestore bol nepredstaviteľne veľký. Prírodná veda, ktorá chcela vysvetliť pôvod vesmíru, sa tu musí prakticky uchýliť na jednej strane k pojmu „nič“ (hmota nezapĺňa žiadny priestor) a na druhej strane k nepredstaviteľne obrovským prejavom moci (teplota, tlak).

Tým sa dostávame ku stvoreniu; svet teda predtým neexistoval. Priestor a čas sú neoddeliteľné od hmoty, preto je nemožné zaviesť a používať pojem času pred počiatkom zákonitého vývoja. Ak čas nastal a skončí, musí byť ešte iná veličina, ktorá nie je viazaná na hmotu a tým je večnosť. Ak niekedy neexistoval vesmír a tým aj čas, musíme pripustiť stvorenie.

Boh neexistuje?

V roku 1972 ukázali britskí fyzici R. Penrose a S. Hawking, že pokiaľ platí všeobecná teória relativity, musel existovať počiatočný singulárny stav, kedy v čase nula mal vesmír nulový objem a nekonečne vysokú hustotu. Množstvo marxistických teoretikov odmietalo spočiatku teóriu o rozpínajúcom sa vesmíre, napr. Bulhar Polikarov a sovietsky filozof Vislobokov. Dialektickí materialisti musia hľadať spôsoby ako brániť svoju poučku o večnosti hmoty. J. Bodnár v Novom Slove č. 22 v roku 1986 priznáva, že „objav rozpínania vesmíru v čase znamená historický prelom v nazeraní na fyzikálnu realitu“ (rozumej: v marxistickom nazeraní). Jasne sa tu materialistický filozofický systém dostáva do úzkych.

Terajší stav kinetických rozdielov vo vesmíre potreboval k svojej realizácii len niekoľko miliárd rokov. Teplotné rozdiely vo vesmíre sa vyrovnávajú: mechanickým pohybom vzniká teplo a teplom zase pohyb. Ak existujú rozdiely v teplote telies, teplo spôsobené pohybom sa v prevažnej miere rozptyľuje v trvalý teplotný stav, ktorý už ďalej nespôsobuje pohyb. Nazýva sa to entropiou, podľa ktorej nastane čas kedy sa celá pohybová energia rozptýli do vesmírneho priestoru, v ktorom bude existovať tzv. absolútna teplota (-273 °C). Keby bol vesmír večný, proces rozptylu energie by už v súčasnosti nemohol existovať. Preto musel byť v minulosti okamih, kedy vznikol vesmír.

Na vznik hviezd je potrebné určité kvantum jadrovej energie a hmoty. Nastane teda doba, keď budú potrebné zásoby jadrovej energie a hmoty vyčerpané a nové hviezdy sa nebudú môcť tvoriť. Hviezdna éra vesmíru sa má skončiť o 1014 rokov. Rozpad galaxií sa skončí približne za 1019 rokov. Za 1032 rokov sa jadrová hmota celkom rozpadne, hviezdy a planéty sa zmenia na fotóny a neutróny a existovať budú už len

tzv. čierne diery. Aj ich hmota sa bude znižovať a všetky sa nakoniec zmenia v žiarenie.

Vesmír má teda začiatok aj zánik. Thorium a urán 238 nemôžu existovať od večnosti, inak by sa museli už dávno rozpadnúť podľa zákona rádioaktivity. Dnešný pomer oboch uránových izotopov (235 a 238) sa mohol vytvoriť len vo vesmíre, kde existuje čas. Keby sme sa pridržali čo i len vedcov, ktorí veria v evolučný vývoj vesmíru, potom rádioaktívnym rozborom olova sa zistilo, že od ukončenia homogénneho stavu Zeme uplynulo asi 5,2 miliardy rokov. Energetické spaľovanie vodíku vo vesmíre a jeho jadrová premena v hélium trvá asi 5 – 6 miliárd rokov. Xenónovou metódou bol odhadnutý vznik chemických prvkov na 7,5 miliardy rokov.

Postupné rozvojovanie dvojhviezd následkom planetárnych stretnutí ukazuje, podľa niektorých, že približné stanovenie veku dvojhviezd je nápadne zhodné: od 4 -5 miliárd rokov do 10 miliárd. Na základe stôp v mesačnej hornine, po rádioaktívnom rozpade prvkov prítomných v čase vzniku slnečnej sústavy, analýzou rozpadu plutónia 244 a uránu 238, bol vypočítaný vek horniny: 3,95 miliardy rokov. Podľa iných sa vek našej slnečnej sústavy odhaduje na 11-12 miliárd rokov. Hmota a hmotná sila, pohyb a vývoj nikdy samy nevysvetľujú toľko múdrej účelnosti a presnej dômyselnej zákonitosti v celom vesmíre a v každom tvorovi.

Dnes väčšina fyzikov a astronómov tvrdí, že vesmír mal začiatok vrátane atómovej stavby prvkov. Možno spomenúť aspoň týchto: napríklad prof. Gamov, nositeľ Nobelovej ceny, prof. Jordan – významný fyzik a prof. Weizsäcker – jeden z najznámejších nemeckých bádateľov s fyzikom Heisenbergom. O stvorení Bohom na základe týchto skutočností hovorí napr. anglický fyzik a astronóm James Jeans a Edmund Taylor Whittaker, astrofyzik medzinárodnej povesti a člen mnohých svetových vedeckých spoločností na najvyššej úrovni.

Boh obyčajným úkonom svojej vôle, obyčajným všemohúcim slovom všetko stvoril. „Z ničoho,“ teda v prvom rade to znamená, že nepotreboval k vytvoreniu vesmíru žiadnu látku ako to potrebujú ľudia. Potom to znamená, že svet nepovstal výronom Božej podstaty ako o tom básnia panteisti a východné náboženstvá, u ktorých všetko je súčasťou Boha, brahmy – panpsychizmus.

V koncepcii nekonečnej a večnej hmoty nie je pre svet hodnôt a ich hierarchiu miesto. Všetko sa sebe absolútne rovná: veľká aj malá vec či myšlienka je prejavom ustavičného vlnenia hmoty a energie. Nemožno tu nájsť žiadnu účelnosť, nič k ničomu nevynakladá úsilie, všetko sa objavuje, zaniká či podlieha zmenám. Všetko hodnotenie sa v týchto podmienkach javí ako úplná ľubovôľa, absurdnosť, karikatúra myslenia. Každá vec, čin, myšlienka či pranie však môže mať hodnotu len vo vzťahu k nejakej stálej absolútnej miere/hodnote. Keď oným vzťahovým bodom nemôže byť „večná a nekonečná hmota“, musí existovať mimo hmotu a byť meradlom všetkých hodnôt, a taktiež súčasne byť najvyššou hodnotou niečo iné: Boh.

Sovietsky časopis *Náš sovremeník* (*Náš súčasník*) píše v treťom čísle ročníku 1981: „Človek so zdravým rozumom nemôže už v 20. storočí popierať, že náš vesmír má pôvod v najvyššej Inteligencii – tá je v ňom na každom mieste zjavná. Dnes už otázka nestojí, či tento najvyšší Rozum existuje, ale či táto najvyššia Inteligencia o nás vie, či k nám má nejaký vzťah.“

Zdroj: commons.wikimedia.com

Všetko je samé od seba?

Ak sú všetky veci „samé od seba“ práve také aké sú, potom prestáva každé poznanie. Nemohol by som napríklad už tvrdiť, že „vidím“ vec, pretože optické vnemy, ktoré mám o tejto veci mohli tiež vzniknúť „samé od seba“. Nemohol by som teda ani vedieť, že tá vec skutočne existuje, o ktorej sa domnievam, že ju vidím. Rovnako tak je to s našim sluchom, hmatom a inými zmyslami. A tak aj keď počujem človeka, vidím ho pred sebou, uchopím ho a cítim, že je tu, napriek tomu by všetky tieto vnemy mohli vzniknúť „samé od seba“, takže v skutočnosti už vôbec neviem, či ten človek skutočne existuje, ten o ktorom si myslím, že ho poznám.

Kto popiera súvislosť medzi príčinou a účinkom, popiera potom tiež, že môžeme vonkajší svet poznať a vôbec dôsledne o ňom uvažovať. Keby všetky veci mali „samé od seba“ svoje hranice práve tak a nie inak, potom by neexistovala žiadna veda, technika, kultúra, bádanie, žiadne chápanie súvislostí medzi vecami ani získavanie skúseností. Keby všetky veci mohli „samé od seba“ náhle vzniknúť a zmiznúť, potom by svet bol blázincom.

Ak vznikajú všetky udalosti „samé od seba“, končí aj každé plánovanie a plánovité jednanie. Keby som chcel dosiahnuť nejaký cieľ, napr. otvoriť dvere, musím použiť nejaký prostriedok, v tomto prípade napr. musím stisnúť kľučku. Ak sa ale deje všetko „samé od seba“ otvoria sa dvere buď „samé od seba“ alebo vôbec nie, nech robím čokoľvek. Ak nie je žiadna zákonitá súvislosť medzi príčinou a účinkom, nemohli by sme sa usilovať už ani o jediný cieľ, keďže by sme už nemohli použiť žiadny prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa. Prostriedok je totiž „príčinou“, ktorá má „spôsobiť“ dosiahnutie cieľa.

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/ateizmus-polemiky-z-apologetiky/>